

Kuopion Vesi Liikelaitoksen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston toiminta-alueen laajentaminen Pajuniemen (Nilsin) alueelle**Va. kaupunkisuunnittelujohtaja Ari Räsänen**
KT-suunnittelu**Tiivistelmä**

Osa Nilsin Pajuniemen alueen asukkaista on esittänyt Kuopion Vesi Liikelaitoksen jätevesiviemäriverkoston toiminta-alueen laajentamista Pajuniemen alueelle. Alue sijaitsee Kuopion Vesi Liikelaitos välittömässä läheisyydessä ja alue on YKR-2017 mukaista taajama-aluetta. Kunnalla on vesihuoltolain mukainen vesihuollon järjestämismääräys alueelle. Tällä hetkellä Kuopion Vesi huolehtii Pajuniemen alueen talousveden jakelusta, kun Pajuniemen Vesi Oy luovutti vesijohtoverkoston Kuopion Vedelle vuonna 2017. Pajuniemen alueella ei ole vesijohtoverkostolle hyväksyttyä toiminta-aluetta.

Kuopion kaupunkirakennelautakunnalle esitetään, että se esittäisi ja asettaisi Kuopion Vesi Liikelaitoksen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston toiminta-alueen laajentamisen Nilsin Pajuniemen alueelle julkisesti nähtäväksi ja varaisi mahdollisuuden valvontaviranomaisille antaa lausunto sekä varaisi Kuopion Vesiliikelaitokselle, alueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille tilaisuuden tulla kuulluksi. Esitetyllä vesijohtoverkoston toiminta-alueella on jo rakennettu vesijohtoverkosto. Jätevesiviemäriverkoston toiminta-alueen osalta tavoitteellinen rakennusvuosi on vuoden 2019 loppuun mennessä.

1. Yleistä vesihuollosta

Vesihuoltoa ohjaa vesihuoltolaki (119/2001) myöhempien muutoksineen. Vesihuoltolain tavoitteena on turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutenkin moitteetonta talousvettä sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemärointi. Vesihuoltolain soveltamisen kannalta on keskeistä, mitkä alueet sisällytetään vesihuoltolaitosten toiminta-alueisiin. Yhdyskuntajätevesistä annettu asetus edellyttää taajamien sisällyttämistä vesihuoltolaitosten toiminta-alueen jätevesiviemäriverkoston piiriin.

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten, laitoksille vettä toimittavien ja niiden jätevesiä käsittelevien sekä muidenkin kuntien kanssa sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Lisäksi kunnalla on vesihuollon järjestämismääräys, jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat. Tällöin kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Vesihuoltolain 8 § mukaan kunta hyväksyy vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ja tarvittaessa muuttaa hyväksyttyä toiminta-aluetta vesihuollosta huolehtimiseen soveltuvan laitoksen esityksestä tai, jos laitos ei tällaista esitystä

10.04.2019

ole tehnyt, laitosta kuultuaan. Ennen toiminta-alueen muuttamista koskevan päätöksen tekemistä asiasta on vesihuoltolain 8 §:n mukaan tiedotettava riittävässä laajuudessa. Samassa yhteydessä on varattava valvontaviranomaisille mahdollisuus antaa lausunto sekä alueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi.

2. Yleistä toiminta-alueista

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella tarkoitetaan aluetta, jolla vesihuoltolaitos vastaa vesihuoltopalvelujen toimittamisesta asiakkailleen. Kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi. Toiminta-alueen tulee olla sellainen, että vesihuoltolaitos pystyy huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti sekä siten, että vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.

Vesihuoltolaitoksella on toiminta-alueellaan velvollisuus huolehtia vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Vesihuoltolaitoksen huolehtimisvelvollisuudella tarkoitetaan verkostojen rakentamis- ja kunnossapitovelvollisuutta.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella oleva kiinteistö on taajama-alueella liitettävä laitoksen vesijohtoon ja jätevesiviemäriin. Liittymisvelvollisuuden ulkopuolelle jäävät ainoastaan rakentamattomat kiinteistöt. Kunnan ympäristösuojelunviranomainen voi myöntää hakemuksesta toistaiseksi voimassa olevan tai määräaikaisen vapautuksen kiinteistön liittämisvelvollisuudesta.

Toiminta-alueen hyväksymispäätöksen yhteydessä on asetettava tavoitteellinen aikataulu toiminta-alueen eri osien saattamiselle vesihuoltolaitoksen verkostojen piiriin. Kysymyksessä on suuntaa antava aikataulu, jonka perusteella toiminta-alueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajat ja haltijat voivat arvioida, millä ajanjaksolla verkosto on tarkoitus ulottua heidän kiinteistöjensä läheisyyteen.

Vesihuoltolaitosten toiminta-alueen hyväksyy kunta. Kuopiossa toiminta-alueiden hyväksyminen on delegoitu kaupunginhallitukselle. Valvontaviranomaisille ja alueen kiinteistöjen omistajille sekä haltijoille tulee varata tilaisuus tulla kuulluiksi ennen hyväksymispäätöksen tekemistä.

3. Kuopion Vesi Liikelaitoksen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston toiminta-alue

Kuopion Veden vesi- ja jätevesiviemäröinnin toiminta-alue Nilsissä on hyväksytty vesijohto- ja viemäriverkoston toiminta-alue vuonna Nilsin kaupunginvaltuustossa 11.10.2005. Kuopion Vedelle on hyväksytty vesijohto- ja viemäriverkoston toiminta-alueella vuonna 2006 Maaningan alueelle, vuonna 2010 keskeiselle kaupunkialueelle, Karttulaan, Kurkimäkeen, Melalahteen, Kurkimäkeen ja Vehmersalmelle sekä vuonna 2016 Juankosken alueelle.

Kuntaliitosten myötä on Kuopion Vesi Liikelaitokselle tullut vesijohtoverkoston ja jätevesiviemäriverkoston toiminta-alueita myös haja-asutusalueelle. Kuopion Vesi huolehtii vedenjakelusta ja jäteveden viemäröinnistä entisen Maaningan kunnan haja-asutusalueella.

4. Pajuniemen alue Nilsissä ja perustelut keskistetyn jätevesiviemärin tarpeelle

Osa Nilsian Pajuniemen alueen asukkaista on esittänyt Kuopion Vesi Liikelaitoksen jätevesiviemäriverkoston toiminta-alueen laajentamista Pajuniemen alueelle. Alue sijaitsee Kuopion Vesi Liikelaitos välittömässä läheisyydessä ja alue on YKR-2017 mukaista taajama-aluetta. Suomen ympäristökeskuksen tuottama taajamarajaus YKR-2017 on Suomen virallinen taajamarajaus, jota Tilastokeskus käyttää tilastoinnissaan. Kunnalla on taajama-alueella vesihuoltolain mukainen vesihuollon (vesijohto ja jätevesiviemäriverkoston) järjestämisvelvollisuus.

Pajuniemen alue sijaitsee aivan Kuopion Vesi Liikelaitoksen vieressä. Tällä hetkellä Kuopion Vesi huolehtii Pajuniemen alueen talousveden jakelusta. Pajuniemen Vesi Ay luovutti 1990-luvulla rakentamansa vesijohtoverkoston omistuksen ja hallinnan Kuopion Vedelle vuonna 2017. Tällä hetkellä Pajuniemen alueella ei ole vesijohtoverkostolle hyväksyttyä toiminta-aluetta, vaikka alueen vedenkulutus on yli 10 m³/d.

Pajuniemen alueen kiinteistöt sijaitsevat pääosin ranta-alueella, joten olemassa olevien kiinteistöjen tulee kunnostaa kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät ympäristönsuojelulain ja Kuopion kaupungin ympäristönsuojelumääräysten mukaisiksi 30.10.2019 mennessä, mikäli kiinteistöt eivät sijaitse vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriverkoston toiminta-alueella. Ranta-alueilla olevien kiinteistöjen on kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien täytettävä ohjeellinen puhdistusvaatimus, joka on peruspuhdistusvaatimusta tiukempi vaatimus. Pajuniemen alueelle on valmistumassa uusi omakotitalo, joka on tarkoituksenmukaista liittää suunniteltuun jätevesiviemäriverkostoon.

Ympäristön kannalta keskitetty viemärointi vähentää jätevesikuormituksen pääsyä vesistöön ja edistää valtioneuvoston hyväksymän vesienhoidonohjelman toimeenpanoa. Viemäriverkostojen ulkopuolinen asukas kuormittaa jätevesillään vesiä keskimäärin yhtä paljon kuin 6-8 viemäriverkoston piirissä asuvaa. Pajuniemen eteläpuolella kaupungin ylläpitämä uimaranta. Kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät rehevöittävät vesistöä ja muodostavat riskin uimaveden pilaantumiselle. Vuotavista ja heikosti hoidetuista kiinteistökohtaisista jätevesijärjestelmistä on mahdollista taudinaiheuttaja bakteerien pääseminen vesistöön.

Kuopion kaupunginvaltuuston vuonna 2013 hyväksymässä vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on linjattu, että vesihuoltolaitoksia tulisi yhdistää suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Tavoitteena on, että vuoteen 2020 mennessä Kuopiossa toimisi neljä vesihuoltolaitosta. Tällä hetkellä Kuopiossa toimii 38 vesihuoltolain mukaista vesihuoltolaitosta sekä lukusia pieniä vesihuoltoyhtymiä. Pajuniemen alueelle ei ole tarkoituksenmukaista perustaa uutta vesihuoltolaitosta, koska pienillä laitoksilla ei ole toimintaedellytyksiä vastata vesihuoltolain vaatimuksiin. Myös muiden vesihuoltolaitosten (vesiosuuskuntien) kuin Kuopion Vesi Liikelaitoksen ei ole tarkoituksenmukaista laajentaa jätevesiviemäroinnin toiminta-aluettaan Pajuniemen alueelle.

Pajuniemen alueella sijaitsee Tahkolta- Nilsian taajama (jätevedenpuhdistamo) välinen paineviemäri. Kyseiseen paineviemäriin on jo nykyään mahdollista liittyä Pajuniemen itärannan alueen kiinteistöjen. Uutta, rakennettavaa runkoviemäriä olisi noin 1,1 kilometriä. Viemärointi toteutus olisi paineviemäroinnillä ja liitospiste olisi Tahko-Nilsian taajamapaineviemäriin haju-

10.04.2019

haittojen välttämiseksi. Kyseinen runkoviemäri mahdollistaa seitsemän olemassa olevan rakennuksen ja yhden uuden rakennuspaikan liittymisen jätevesiviemäriin. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 120 000 euroa. Strategisen maankäytön suunnittelulta saadun tiedon mukaan alueelle on mahdollista saada yksi uusi rakennuspaikka. Kustannusarvio sisältää runkoviemärin, tonttijohdot ja kiinteistökohtaiset jätevedenpumppaamot. Alueelle on teknistaloudellisinta rakentaa jätevesiviemäriverkosto.

Pajuniemen alueen vesihuolto on tarkoituksenmukista ratkaista kokonaisuutena. Tämän vuoksi alueelle tulee hyväksyä sekä vesijohtoverkoston että jätevesiviemäriverkoston alue, siten että Kuopion Vesi Liikelaitoksen toiminta-alueen laajennos on saman suuruinen Pajuniemen epävirallisen toiminta-alueen kanssa. Ainakin Nilsiä, Juankosken, Karttulan ja Maaningan alueelle jää vielä ratkaisemattomia alueita, joilla vesihuoltopalveluiden tarvetta. Kyseiset alueet tarkastellaan viimeistään vesihuollon kehittämissuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Alueella on ympäristön- ja terveydensuojelullinen tarve sekä myös asukastarve keskitetyn vesihuoltopalvelun saamiseksi alueelle.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän kaupunkirakennelautakunnalle, että se esittäisi ja asettaisi Kuopion Vesi Liikelaitoksen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston toiminta-alueen laajentamisen Nilsiä Pajuniemen alueelle julkisesti nähtäväksi ja varaisi mahdollisuuden valvontaviranomaisille antaa lausunto sekä varaisi Kuopion Vesiliikelaitokselle, alueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille tilaisuuden tulla kuulluksi. Esitetyllä vesijohtoverkoston toiminta-alueella on jo rakennettu vesijohtoverkosto. Jätevesiviemäriverkoston toiminta-alueen osalta tavoitteellinen rakennusvuosi on vuoden 2019 loppuun mennessä.

Esitys vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston toiminta-alueen laajentamiseksi Pajuniemen alueella on lausunnoilla ja nähtävänä 15.4.–15.5.2019 välisen ajan Kaupunkiympäristön palvelualueen asiakaspalvelussa sekä kaupungin internet-sivuilla. Samalla Kuopion Vesi Liikelaitokselle varataan mahdollisuus tulla kuulluksi. Mahdolliset lausunnot, mielipiteet ja kannanotot on esitettävä kirjallisesti kaupunkirakennelautakunnalle nähtävänä oloaikana.

Liitteet

- 28 1585/2019 Kuopion Vesi Liikelaitoksen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston toiminta aluekartta
- 29 1585/2019 Aukkaiden hakemus (ei julkaista Internetissä)
- 30 1585/2019 Aukkailta tullut sähköpostiviesti (ei julkaista Internetissä)

Valmistelija
Päivi Rissanen
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5303

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy Va. kaupunkisuunnittelujohtajan esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

